

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Іваницьок С. В. С. Іваницьок
Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№1710201888

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ
ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки	<i>бакалавр</i>
галузь знань	0305 Гуманітарні науки
напрямок підготовки	<i>6.020303 Філологія. Мова та література (французька)</i>

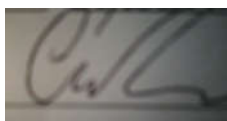
Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретична граматики французької мови для студентів IV за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Мова та література (французька)

Розробники: Хірочинська Ольга Іванівна, старший викладач кафедри романських мов та інтерлінгвістики

Рецензент: Мартинюк Оксана Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри романських мов та інтерлінгвістики

протокол № 1 від 5 вересня 2018р.

Завідувач кафедри (Станіслав О.В.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту іноземної філології

протокол № 2 від 20 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету (Павлюк А. Б.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № ____ від ____ . ____ . 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом напряму 6.020303 Філологія. Мова та література (французька) і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 2 Модулів: 4	6.020303 Філологія. Мова та література (французька)	нормативна Рік підготовки: 4
Змістових модулів : 2	Бакалавр	Семестр: 7
Загальна кількість годин: 150		Лекцій : 10 Практичні (семінари): 8 год Самостійна робота: 38 год.
		Консультації : 4 год
		Форма контролю: зекзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретична граматики французької мови» призначена для студентів IV курсу французького відділення факультету іноземної філології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є граматична будова мови, як мікросистеми у загальній системі французької мови.

Міждисциплінарні зв'язки: практична граматики французької мови, сучасні граматичні течії, сучасні лінгвістичні течії, лінгвістика тексту, загальне мовознавство.

]Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. **Змістовий модуль 1:** La morphologie comme l'étude de la structure interne du mot: du mot à la phrase.

2. **Змістовий модуль 2:** La syntaxe comme l'étude des règles de combinaisons des mots dans les phrases: de la phrase au texte

Курс переслідує такі найголовніші конкретні **цілі**:

- навчити студентів методам граматичного аналізу;
- виробити в них уміння критично оцінювати різні теоретичні положення і концепції та перевіряти їх шляхом аналізу конкретного мовного матеріалу;
- розвивати в студентів самостійність наукового мислення шляхом підбору проблемних лекцій з найбільш спірних питань теоретичної граматики;
- показати різні можливості вирішення наукової проблеми, навчити студентів аргументувати те чи інше її рішення;

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- аналізувати граматичні явища з точки зору сучасних досягнень лінгвістичної науки з опорою на отримані знання з практичної граматики французької мови;
- самостійно мислити і аргументувати те чи інше рішення наукової проблеми, демонструвати різні можливості її вирішення;
- навчитись критиці різних точок зору на лінгвістичну проблему не як простому запереченню, а як творчому процесу;
- застосовувати знання з теоретичної граматики для розвитку вмінь і навичок граматично правильного мовлення.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ. (Семін.)	Консулат.	Сам. роб.	
1	2	3	4	5		
<i>Змістовий модуль I. Загальні принципи перекладу</i>						

Тема 1 . Сутність процесу перекладу. Базові поняття теорії перекладу.	8	2				6
Тема 2 Аспекти еквівалентності перекладу та шляхи її досягнення. Трансформації	13	2	2	1		8
Тема 3. Стилiстичнi та прагматичнi аспекти перекладу	13	2	2	1		8
Разом	34	6	4	2		22
<i>Змiстовий модуль 2. Способи перекладу та перекладацькi прийоми</i>						
Тема 1. Перекладацькi компетентцi. Текст оригiналу – текст перекладу.	13	2	2	1		8
Тема 2. Семантична надмiрнiсть тексту та засоби її забезпечення	13	2	2	1		8
Разом за змiстовим модулем 2	26	4	4	2		16
Усього годин	60	10	8	4		38

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТIЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостiйна робота включає:

- пiдготовку теоретичних питань курсу;
- пiдготовку до практичних занять;
- виконання письмових i усних завдань;
- опрацювання основного i додаткового матерiалу;

За вказаними аспектами студенти опрацюють такi питання в рамках вiдповiдних тем:

№ з/п	Тема	Кiлькiсть годин
1	Des nuances aspectuelles dans des formes verbales composées.	4
2	Six approches théoriques à l'égard de l'aspect en tant que catégorie grammaticale en grammaire française..	4
3	Six approches théoriques à l'égard de l'aspect en tant que catégorie grammaticale en grammaire française.	6
4	Les oppositions de la catégorie de l'aspect	6

5	Les discussions théoriques sur la construction « être + participe passé »	4
6	La fonction polyprédicative des quatre formes impersonnelles du verbe (infinitif, gérondif, participe présent, participe passé)..	4
7	Le caractère intermédiaire des formes non-personnelles du verbe.	6
8	La transposition des formes non-personnelles du verbe.	4
	Разом	38

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальний курс складається з чотирьох залікових кредитів. Заліковий кредит закінчується екзаменом.

Оцінювання знань студента охоплене змістовими модулями (ЗМ) і здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни.

Поточний контроль реалізується у формі поточного аудиторного контролю, контролю виконання завдань для самостійних робіт.

Поточний контроль				Підсумковий контроль	
max = 40				max = 60	
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4	
ЗМ1	ЗМ2	Тематичний тест	Самостійна робота	Письмове завдання	Усна відповідь
15	10	15	10	20	40

Поточний аудиторний контроль включає перевірку рівня знань студента при виконанні різного виду завдань на практичних заняттях та завдань для самостійної роботи. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за практичну аудиторну роботу становить 25 балів, за самостійні завдання - 10 балів, за діагностику тематичними тестами - 15 балів. Максимальна кількість балів за поточний контроль після вивчення теоретичного та практичного матеріалу усіх змістових модулів, виконання самостійної роботи дорівнює 40 балів.

Поточний контроль складається із трьох модулів:

Модуль I - це аудиторний контроль і включає: практичні заняття. Бали розподіляються наступним чином:

Практичні заняття – це два змістові модулі.

Змістовий модуль I складається із трьох тем, змістовий модуль II складається із 2 тем, всього 5 тем, за кожен тему – максимум 5 балів, усього 25 бали. Діагностичні тести – це 3 тести, максимум по 5 бали за кожен з трьох тестів (по 0, 5 бали за кожен правильну відповідь).

Модуль II – тематичний тест. Поточний аудиторний і тематичний тестовий контроль здійснюються на практичних заняттях у межах відповідних навчальних модулів.

Модуль III – самостійна робота.

Заліковий контроль – модуль IV – екзамен.

На іспиті студент може отримати максимум 60 балів, з яких 20 балів за письмове завдання у вигляді підсумкового тесту та 40 балів за усні відповіді на запитання екзаменаційного білету.

Система нарахування балів: поточний аудиторний контроль

Практична аудиторна робота. Максимальна кількість балів за кожен змістовий модуль обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на аудиторних заняттях. Наприкінці семестру загальна кількість балів за практичну аудиторну роботу визначається сумою балів за два змістових модулі і становить 0-25 балів.

Оцінка “відмінно” відповідає 20-25 балам за усні відповіді та підготовку відповідних письмових завдань на аудиторних заняттях і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “добре” відповідає 15-19 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу.

Оцінка “задовільно” відповідає 10-14 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях та підготовку відповідних письмових завдань і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “незадовільно” відповідає 0-9 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях, підготовку відповідних письмових робіт і ставиться за незнання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Тематичні тести.

Всього 3 тести по 5 питань. За кожне питання – 1 бал. Максимальна кількість балів – 15.

Самостійна робота.

На протязі усього навчального курсу студент представляє результати самостійної роботи, яка контролюється як на практичних заняттях, так і при виконанні індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, що студент може отримати – 10.

Оцінка “відмінно” відповідає 9-10 балам за всі виконані самостійні завдання відповідно до поставлених вимог.

Оцінка “добре” відповідає 6-8 балам за хороше виконання самостійних завдань, проте допущені помилки, які, однак, не розходяться з методичними вимогами.

Оцінка задовільно” відповідає 3-5 балам за виконання самостійних завдань, які, однак, виконані з недотриманням усіх методичних вимог.

Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за неправильне виконання самостійних завдань із значним порушенням методичних вимог.

Заліковий контроль відбувається у формі заліку і складається з підсумкового письмового тесту та усної відповіді. Максимальна кількість балів за заліковий контроль - 60.

1. Підсумковий письмовий тест складається із 20 запитань за III рівнями складності і включає усі важливі питання з усіх 8 тем навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів - 20, по 1 балу за кожну правильну відповідь.

2. Усна відповідь. Максимальна кількість балів за усну відповідь - 40 балів.

Оцінка “відмінно” відповідає **31-40** балам за глибокі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “добре” відповідає **21-30** балам за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “задовільно” відповідає **11-20** балам за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “незадовільно” відповідає **0-10** балам за незнання теоретичного й практичного матеріалу нвчальної дисципліни.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Сумарна кількість балів, яку студент отримує за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: ***відмінно, добре, задовільно, незадовільно з можливістю повторного складання.***

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Морфология. – М.: Высшая школа, 1979.
2. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Синтаксис. – М.: Высшая школа, 1986.
3. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. – М.: Добросвет, 2000.
4. Лемешко Л.С., Табачек І.В. Посібник з теоретичної граматики французької мови. - К.: Видавничий центр КНЛУ, 2005.

Додаткова література

1. Абросимова Т.А., Хрестоматия по теоретической грамматике французского языка (на французском языке). – Л.: Изд-во «Просвещение» Ленинградского отделения, 1972. – 229с.
2. Васильева Н.М., Пицкова Л.П., Французский язык. Теоретическая грамматика. Морфология. Синтаксис. Ускоренный курс (на французском языке). – М.: Высшая школа, 1991. – 299с.
3. Гак В.К., Беседы о французском слове. М., 1966.
4. Гурычева М.С. Очерки по синтаксису новофранцузского языка. М., 1965.
5. Илия Л.И. Очерки по грамматике современного французского языка. М., 1970.
6. Никитин М.В. Курс лингвистической семантики. Учебное пособие к курсам языкознания,

лексикологии и теоретической грамматики. – С.-Петербург: Научный центр проблем диалога, 1996

7. Реферовская Е.А., Васильева А.К., Теоретическая грамматика французского языка. Часть 8. Синтаксис простого и сложного предложения (на французском языке). –Л.:Изд-во “Просвещение” Ленинградское отделение, 1973. –357с.
9. Сабанаева М.К. Функциональный анализ наклонений в современном французском языке. – Л.: 1984. – с.103
10. Степанов Ю.С. Структура французского языка. М., 1965.
11. Шигаревская Н.А. Очерки по синтаксису современной французской разговорной речи. Л.: Изд-во Ленинградского университета, 1970. – 215с.
12. Шигаревская Н.А. Новое в современном французском синтаксисе. –М.: Просвещение, 1977. – 103с.
13. Штейнберг Н.М., Грамматика французского языка. Часть 2, Синтаксис простого и Васильева Н.М., Пицкова Л.П. Французский язык. Теоретическая грамматика. Морфология. Синтаксис. Ускоренный курс. – М.: Высшая школа, 1991.

Додаткова література французькою мовою.

1. Anscombre, Jean-Claude (1991): “L’article zéro sous préposition”. *Langue fran, caise*, 91, 24–39.
2. Antoine, Gérald (1958): *La coordination en français*, Tome II. Paris.
3. Austin Jonh, Quand dire c’est faire. – P.Seuil, 1970.
4. Charaudeau Patrick, Grammaire du sens et de l’expression. – P.: Hachette, 1992. – 927p.
5. Chiss, Jean-Louis et al. (1992): *Linguistique française: initiation à la problématique structurale*, Vol. 2: communication, syntaxe, poétique. Paris: Hachette-Classiques.
6. Le Goffic Pierre, Grammaire de la langue française.- P.: Hachette, 1993. –591p.
7. Maingueneau Dominique, Analyser des textes de communication. – P.:Dunod, 1998. –211p.
8. Maingueneau D. Linguistique pour le texte littéraire. Paris: Nathan, 2003.
9. Maingueneau Dominique, Syntaxe du français. – P.: Hachette Livre, 1994, 1999.
10. Mercier-Leca Florence, Trente questions de grammaire française. – P. : Nathan, 1998. – 192p.
11. Moeschler Jacques., Auchlin Antoine., Introduction à la linguistique moderne. – P.:Armand Collin/Masson, 1997.
12. Perret Michèle., L’énonciation en grammaire du texte. – P.: Nathan, 1994. – 126p.
13. Sarfati Georges-Elia, Elements d’analyse du discours. P.: Editions Nathan, 1997. –128p.
14. Schott-Bourget Véronique, Approches de la linguistique. – P.: Nathan, 1994. –126p.
15. Tesnière, Lucien (21965): ‘ Eléments de syntaxe structurale. Paris: Klincksieck.

16. Milner, Jean-Claude (1982): Ordres et raisons de langue. Paris: Seuil.
17. Riegel, Martin, ed. (1991): Hiérarchie et dépendance. Paris

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. L'aspect grammatical du problème des limites du mot. L'ambiguïté du mot « mot ». Le mot et le morphème.
2. La structure interne du mot. L'affixation.
3. La structure interne du mot. La composition.
4. La catégorie grammaticale sur le plan du contenu et de l'expression. Ses diversités sémantiques.
5. La valeur grammaticale et la valeur lexicale. Leurs traits distinctifs.
6. La valeur grammaticale et les moyens de son expression.
7. L'interaction sémantique et fonctionnelle entre le lexique et la grammaire.
8. La forme grammaticale.
9. L'inventaire des parties du discours.
10. La hiérarchie des parties du discours (la théorie de l'équivalence du nom et du verbe, la théorie nominocentrique, la théorie verbocentrique).
11. Le substantif et sa valeur sémantique. Les catégories grammaticales des substantifs.
12. Le substantif et ses fonctions syntaxiques (primaires et secondaires).
13. La catégorie du genre des noms sur le plan du contenu et de l'expression.
14. La catégorie du nombre des noms sur le plan du contenu et de l'expression.
15. Les déterminatifs et leur fonction syntaxique, morphologique et sémantique.
16. Le problème de l'article. Son statut morphologique. Ses fonctions dans la langue et ses significations.
17. Les théories de l'article (selon Ch.Bally, G.Guillaume, J.Damourette et E.Pichon).
18. Les oppositions essentielles des formes des articles français.
19. L'adjectif et ses groupes lexico-sémantiques. L'adjectif et ses catégories grammaticales.
20. Les fonctions syntaxiques (primaires et secondaires) de l'adjectif.
21. Le groupe syntaxique de l'adjectif.
22. Les classes lexico-grammaticales des verbes. Leur signification pour le fonctionnement des catégories grammaticales du verbe.
23. Le mode en tant qu'une catégorie modificative.
24. Le problème de l'aspect dans le français. Six points de vue sur l'aspect en tant que catégorie grammaticale.

25. Le système temporel morphologique du verbe français.
26. Cinq oppositions dans le système temporel français.
27. Les fonctions primaires et secondaires de formes temporelles.
28. Le problème théorique de la voix.
29. Les fonctions des adverbes dans la proposition.
30. Les fonctions grammaticales des prépositions (primaires et secondaires).
31. Les catégories communicatives de la proposition.
32. La notion de la phrase-type.
33. La phrase et l'énoncé. Leurs traits distinctifs.
34. Les plans d'analyse de la phrase.
35. La structure des constituants de la phrase.
36. Les modalités de la phrase.
37. L'énoncé et l'énonciation.
38. La situation de l'énonciation.
39. Les types des énoncés.
40. Les types des énonciations.
41. L'énoncé et l'énonciation dans la théorie de la grammaire française.
42. Définition du texte et ses sous-systèmes
43. Les facteurs d'unification du texte.
44. Dimensions du texte en tant qu'un signifiant et un signifié.
45. La cohésion du texte.
46. La cohérence du texte.
47. Les types des textes.
48. La notion de discours.
49. Les traits essentiels du discours.
50. Les lois du discours.